

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsakega torka prvi in tretji četrtletje meseca. Ako je teden praznični, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo; uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodniška ulica št. 2. — Glasnik in vprašanje in plačilo po dogovoru.

Štev. 13.

V Ljubljani, 7. julija 1898.

Letnik XI.

Socijalno-demokratski nameni.

Voditelji socijalne demokracije, kateri živijo od svoje agitacije in tudi obogatijo prav mastno s tem delom, kakor na primer: Bebel, L'bknecht in sodrugi, skušajo neprestano hujkajoč, kolikor mogoče največ ljudstva nezadovoljiti in je zbrati okrog sebe. Na tak način nameravajo zadobiti vsaj po številu premoč v posameznih državah, v celi človeški družbi, katero bodo potem vladali po svojem kopitu in jo preobnovili menda po svojih sanjarskih, neumnih načrtih. Zatorej nabirajo s vsakojakimi, povsem neizvedljivimi obljubami med ljudstvom čim največ privrženov, kateri bi jim sledili brez pogoja. Voditeljev dejanja in nehanja za pravo, resnično poboljšanje delavskih stanov pa moramo imenovati ne le samo v naši državi, ampak tudi v drugih prav malenkostno.

Da bi potegnili na svojo plat poljedelsko ljudstvo, vpijejo dan za dnevom o rastočem zadolževanju posestev, govorijo v enomer o bednem stanju kmetov, zahtevajo pa zajedno v istem trenutku, da bi se uvedlo osemurno delo na dan tudi na kmetih. Vseled tega — če bi se namreč skrajšal čas dela po leti le na osem ur — bi se sprevrgel še itak nesnosni položaj poljedelskega ljudstva v še neznošnejši. Zakaj kmet trpi tudi vseled poselskega vprašanja in vseled plač, katere on smore poleg davkov le še z največjo silo. Dandanes mora biti kmečko ljudstvo, kakor je bilo v navadi še od nekdaj, po leti z večine od četrte ure zjutraj do osme večer na nogah in delati na vse kriplje, da prekrbi živino, da ne zaostane poljsko delo. Nasprotno pa nimajo poljedelci toliko opraviti po zimi. Če bi delal kmet po leti osem ur na dan in sicer s vso svojo družino, potem bi moral še enkrat toliko pomagadev najeti in plačati, kakor jih sedaj. Da se pa ne bi poslabšale njegove razmere s tem, bi morala roditi zemlja še

enkrat tolikov pridelkov, ali bi se pa moralo prodajati zito in vsi drugi obrodki še enkrat dražje kot se sicer. In res, ne da se tajiti, da bi bil do cela nemogoč dvojen pridelak. Kak vrtar ima lahko, če je delal pridno, mnogotero letino, med tem ko se obeta kmetu na njivi le enojna. Zemlja bi pa počvojala svoje obredke le tedaj če je negujemo zelo akrljivo. Se pa bo li to zgodilo, — da bo zemlja dobro obdelana — če bi se ustreglo želji socijalno-demokratskih hujkadev in vpeljalo po njihovi zahtevi le osemurno delo tudi pri poljedelcih? Ravno nasprotno je resnično!

Po zimi imajo kmetje še najmanj dela; a radi preskrbovanja živine, katero je treba krmiti vsak dan po trikrat v kolikor megoče enakih presledkih, tudi po zim' ne meremo govoriti prav za prav o osemurnem delu na dan za poljedelske ljudstvo, kateremu se primeroma godi še najbolje po leti, iz dravstvenih ozirov tako nujne in potrebno, kakor je po tovarnah, rudokopih in drugih enakih podjetjih.

Če torej vzbujajo voditelji socijalne demokracije željo po osemurnem delu na dan pri poljedelcih, je pri tem njih poglavitni namen, nezadovoljiti in nahujkati pridno, pošteno, verno ljudstvo, ko zahtevajo, da se pri sedanjih razmerah kmečkega stanu izvede nekaj, kar se ne da nikakor. Osemurno delo ne bi kmetom čisto nič koristilo; pač pa le še bolj izpodkopalo njih obstoja, po čemur ravno teže najbolj socijalisti. To je tudi povedal jasno in glasno na letošnjem strankarskem shodu socijalne demokracije do kmečkega stanu. On je rekel: »Mi moramo malemu kmetu povedati, da mu socijalna demokracija temalaj to ne more pomagati — — — da bi bilo kmetu boljše, to ni njena — socijalne demokracije — stvar; kadar bo kmet pregnan od domače zemlje,

takrat bo ona zastopala njegove koristi (ker bo namreč potem proletarec), predno pa boče pregnan, mu zamore biti le učiteljica.

Socijalistični govorniki poudarjajo vedno tudi pogin rokodelstva in malega obrta, pospešujejo pa zajedno kolikor mogoče ta pogin. Večkrat so namreč že sodrugi, ko so bili poklicani, da bi izrazili svoje želje in zahteve glede obrtnikov vse zavrgli, kar bi utegnilo koristiti rokodelstvu. Svoje postopanje so utemeljevali s tem, da jim je jako pri srcu najhitrejša propast male obrti, ker le na ta način pridejo naprej do svojega namena, do splošnega prevrata. Čim več je uničenih samostojnih rokodelcev, čim bolj postajajo samostojni ljudje odvisni pomagati, tem bolj se množi število nezadovoljnih, tem močnejši je tudi četa socijalnih demokratov. Tako premišlujejo voditelji revolucijske socijalno-

demokratične stranke, katera noče pomagati rokodelstvu, poljedelstvu, marveč hoče le narediti najuspešnejšim svojim pristajem. Tudi rokodelce podpihujejo socijalisti vedno k nezadovoljnosti, da bi bili voljno orodje njihovih voditeljev, katerim načelujejo, kakor sploh pri vsakem rovarstvu, judje.

Tudi jedro socijalne demokracije, obrtniške delavce in ručok pa vzdržujejo socijalistični voditelji na svoji strani le s tem, da jim delajo neprenehno velikanske obljube in stavijo nedosežne zahteve. Vrenje se mora ohraniti po gestu voditeljev vedno v vseh vrstah in stopnjavati do obupne razdraženosti; s takimi bojnimi četami se že počne potem lahko prav vse. To je tudi cilj in konec socijalno demokratične agitacije, ne pa poboljšanje delavskih razmer, katere bi uradovoljile, uredile in pomirile ljudstvo.

Razgled po svetu.

Ker so mlatili poslanci v *državnem zboru* prazno slamo, jih je poslala vlada v njih domovino na počitnice. Ta vladen ukrep ni iznenadil nikogar, ker tak parlament, kakoršen je sedaj avstrijski, ni sposoben za prav nobeno delo. Vlada namerava pa vendar ublažiti sedanje napete razmere in pripraviti pot parlamentarnemu delovanju v prihodnji jeseni. Ministerski predsednik, grof Thun hoče, da bi se vršila pogajanja med Čehi in Nemci v svrhu končne rešitve jezikovnega vprašanja na Češkem in Moravskem. Mladocihi so se odzvali povabilu grofa Thuna in so izvolili zaupnike, ki naj bi zastopali češki narod pri spravnih posvetovanjih. Nemci pa se menda ne marajo spuščati v noben dogovor preje, dokler se ne prekličejo jezikovne naredbe. Pa naj še kdo reče, da Nemec ni miroljuben in pravičen nasproti drugi narodnosti.

V *Pragi* so Čehi slavili 18, 19, in 20. rožnika stoletnice rojstva učenjaka *Palackija* jako slovesno. Nemski narodnjaki v zvezi z Mažari so bili vsi iz sebe radi tega.

Protizidovski nemiri so se pojavljali v sredi minulega meseca v *Gallitzi*. Ubogo, od židovskih pijavk tlačeno in popolnoma sestrađano poljsko ljudstvo je planilo po prodajalnicah in pobilo nekaj oken. Oblastva so zatirala prav pridno razburjene napadalce in varovala judovske oterube. Tudi poljski državnozbornski poslanci so klicali na pomoč vlade zoper ljudstvo, ki se bori za svoj življenski obstoj. Sedaj je odredil grof Thun naglo sodbo za dva politična okraja; skupno ministerstvo pa za 33 političnih okrajev izjemno stanje.

V *Nemčiji* so dokončane volitve za državno zbornico. A živahnega velikega gibanja ni bilo opaziti ne pri glavnih, ne potem pri ožjih volitvah. Nemška vlada je dala pred volitvami raznim voditeljem navdila in priporočevala, da naj grejo skupno v boj proti socijalistom in preprečijo na ta način kolikor mogoče

število rudečkarjev. Vkljub temu pa so dobili socijalisti 8 glasov več kakor v prejšnjih volitvah. Katoličani so pridobili prejšnje število mandatov in povrh še tri več; nasprotno pa so jih zgubili Poljaki šest. Iz izida volitev se jasno vidi, kako se vedno bolj in bolj ločijo duhovi na Nemškem. Na jedni strani stoje verni kristjani, na drugi ljudje, ki jim je vera deveta briga.

Nemski cesar namerava potovati letošnjo jesen v sveto deželo.

Bolgarski knez Ferdinand se poda v Petrograd s svojo rodbino, da se brzkone tam opraviči pred ruskim stricem radi svojega potovanja, katerega je bil napravil meseca maja k sultanu v Car'grad.

Na *turško-črnogorski* meji se je bil hud boj mej tisoči Albancev in Črnogorcev skoro vsak dan. Sultan je poslal več vojaških čet, ki bi umirile uporne turške duhove in je pripravljen poravnati storjeno škodo.

Glede uprave na *Kreti* so se zjediniile velevlasti. Vodstvo uprave bo v rokah odbora narodne skupščine. Odbor pa bodo nadzorovali admirali štirih vlesil, namreč Francije, Rusije, Anglije in Italije.

Na *Laškem* je odstopilo Rudini-jevo ministerstvo. Kralj, ki ni hotel vsprejeti od kraja ostavke, se je posvetoval z raznimi strankarskimi voditelji, da bi prevzeli sestavo ministerstva. Po preteku 10 dni se je vendar posrečilo kralju, dobiti moza v osebi generala Pelu (Pelloux), kateri bo načeloval novi vladi. Bil je že večkratov vojni minister in je torej dobro poučen o razmerah v zbornici.

Vsled zadnjih nemirov v Italiji je obsodilo vojno sodišče izmej 24 obtožencev 19. Kaznovani so z zapornom od jednega meseca do šest let. Zakaj so bili obsojeni, poročila ne povedo; gotovo je, da nad polovico ni zaslužilo tolike kazni, kot so jim je odmerili.

Na *Francoškem* je tudi moralo odstopiti Meli-nejevo ministerstvo, ki se je vzdržalo izmej vseh za

časa republike vladajočih francoskih ministerstev se najdalje na površju. Vrgli so ga republikanski radikali, ki bi prisli sami najraje na krmilo. Po 14. dnevnem iskanju je našel predsednik republike Faure komej radikala Brissona, kateri je sestavil novo ministerstvo iz samih socialistov in radikalcev. Prijatelji novega ministerskega predsednika pravijo, da je glavna točka načrta Brissonovega ministerstva boj proti klerikalizmu.

Znani delavski prijatelj, tovarnar Leo Harmel bode letos zopet potoval s francoskimi, katoliškimi delavci v Rim, da se poklonijo sv. očetu.

Na Španjskem je položaj za vladne kroge vedno bolj neugoden. Bržkone bode odstopilo v kratkem Sagastovo ministerstvo. Velika večina naroda sicer sedaj še potrpežljivo prenaša vsa bremena, toda precejšnji del prebivalstva je pa že začel kazati svojo nezadovoljnost. Posebno delavni so v tem oziru karlisti, ki trdijo, da je sedaj prišla njih ura, ko bodo odpravili vladarsko

hiso in postavili na čelo novi republiki don Karlosa. — Španski parlament je preložen za nedoločeno dobo.

V španjsko-ameriški vojski se je nagnila sreča bolj na stran Amerikancev, kateri so začeli prevažati sedaj vojaštvo na izhodno plat otoka Kuba. Za izkrcanje čet so določili Amerikanci obrežje v bližini Santiaga. Po poročilih ameriških listov se nahaja na Kubi kakih 20.000 Amerikancev, katerim se pridruži še okrog 5.000 vetašev. Med ameriški četami, ki so utaborjene pri Baikviri in mej Španjci pride skoro vsaki dan do manjših prask. Španjci so se morali umakniti že v Santiago.

Admiral Cervera je poskusil prodreti iz zaliva na široko merje. A Amerikanci so ga okrožili s 43 ladjami. Pravijo, da je španjsko brodovje popolnoma uničeno. Drugi pa govoré, da je Cervera z nekaterimi ladjami ubežal in odplul proti Havani. — Admiral Camara je šel z drugim španjskim brodovjem proti Filičinom, a sedaj se je vrnil, da brani doma obrežje. Vse kaže, da bo Španjska kmalu premagana na suhem in na morju.

Dopisi.

Iz Pfanine, dne 23. junija, so se odpeljali na Dunaj lovci kneza Windischgraetza k slavnostni poklonitvi, ki so jo napravili avstrijski lovci v soboto, dne 25. junija Njega Veličanstvu k petdesetletnici. Zbralo se je okrog 4000 lovcev iz vseh dežel na Dunaju. V velikanskem cesarjevem vrtu v Schönbrunnu so se razvrtili. Jeden nadvojvod je cesarja nagovoril in mu poklonil kot prvemu lovcu zlato hrastovo vejico. Sam knez Schwarzenberg je vzal s sabo 100 svojih lovcev. Naš knez Windischgraetz je peljal 25 mož. Med njimi so nadzornik Reismüller, forstmeister Hanuš in Havlina, računovodja Dolenc, logarji Meliva, Turek, Meyer in Kern, gozdni čuvaji Sever, Stopar, Vodopivec, Molek, Čenčur in Vidič itd. — Pri ti priliki so si ogledali razstavo in druge znamenitosti dunajske. — Meseca maja sta inženirja Kümmerle in Wagenführer preiskovala tukajšnje studence pri »Posevkovem mlinu« in delala načrt za vodovod v graščino Haasberg in planinski trg. Akoravno imamo včasih pri nas toliko vode, da poplavi vso dolino in naredi ogromno škodo na travnikih in polju, nam vendar manjka dobre studencine za pijačo. Nekateri skupine hiš, posebno v Griču in v Gorenjemkoncu, si morajo vodo od daleč voziti. Skrajni čas bi bil, da tudi mi dobimo vodovod in upamo v to potrebne podpore, zlasti ker smo ravno od vode ob povodnjah že toliko škodo trpeli. Minuli teden smo bili že prav blizu, voda v bregu je bila narasla že za 230 cm. nad normalno visino in je nekatere travnike prav močno poškodovala.

Z Bleda, dne 13. junija se je slovesno blagoslovil ob navzočnosti krajnega šolskega sveta in šolske mladine vogelni kamen novega šolskega poslopja. Ta šola se zida v proslavo petdesetletnice vladanja Nj. Veličanstva in se bo zato imenovala Fran Josipova šola. —

Grajski gospod kapelan je na shodih in sestankih ljudi poučeval o najpotrebnejših socijoloških stvarinah, pri čemer je odgovarjal tudi na vse ugovore, ki jih imajo dandanes nasprotniki proti cerkvi in krščansko-socialnemu gibanju. Dobra beseda je našla dobra srca. Načelni nasprotniki so si stali nasproti, se mirno in stvarno razgovarjali, in vspeh je bil spoznanje, da sta liberalizem in socialna demokracija sovražnika ljudstva, da ima prava omika in naprednost v cerkvi najboljšo zaščitnico in da je najnujnejša potreba in jedina rešitev za propadajoče domače ljudstvo stanovsko združevanje. Gospod kapelan je govoril vedno javno, očito in odkrito-srčno. Vse je bilo dobro, a na Bledu je nekaj mož, ki se imenujejo svobodomiselni in napredni (to se pravi, da v cerkev ne hodijo) in ki namesto v evangelijsko verujejo v »Slovenski Narod«. Ti so hoteli kapelanu račun prekrizati. Javno mu niso ugovarjali, ampak so iskali povoda, da ga tožijo. In dobili so ga. Ko je nekdo vprašal, kaj misli gospod kapelan o verakem zakladu, je ta po vsej pravici imenoval sekularizacijo cerkvenih posestev rop, in ko je drugi vprašal, zakaj da vlada ne pomore kmetkemu stanu, je odgovoril, da je Gautschev kabinet (ki je trikrat vladal) v zvezi s tem parlamentom nezmožen, zato da je za nič in da naj od njega nič dobrega ne pričakujejo. »Hop!« so si mislili naprednjaki, »zdaj pa imamo tička. Veraki zaklad je ravbarski, vlada ni za nič, tako je rekel, tožimo, ječa je gotova!« Najbolj so se potegovali za tožbo ljudje, ki se zraven niso bili. Začelo se je do'gotrajno zaslišavanje prič, in vspeh je, da je bil gospod kapelan pri glavni obravnavi dne 14. junija popolnoma oproščen. Zaradi tega grajski kapelan rad pozabi storjeno mu krivico, a ne

more si kaj, da ne bi gospodom liberalcem dal nekaj naukov. Ker jih v cerkev ni, na shode ne pridejo, jim mora, žal, po časopisih govoriti. Nauki so pa ti-le: 1. Z nemškutarji se nikar ne družite, ker to je renegatstvo. 2. Kmeča ne zaničujte, ampak pomagajte, da se na Bledu naredi kmečka zadruga. 3. Revetev se ne sramujte, ampak pustite jim prostor poleg cerkve; kadar boste vi stari in bolehní, se boste tudi Boga spomnili. 4. Depisujte slovensko, kar si naj zapomni tudi tolsko vodstvo; če niste trdni v slovnici, pa pišite vsaj, kakor znate. 5. Nikar ne mislite, da vas bome imeli za omi-

kane, če čez vero zabavljate, to znajo tudi idijoti. 6. Če vidite kakega bosopetega Riklijanca, kateremu ob Marijinem svonenju sedi klobuk na glavi, kakor tič na limanici, ne mislite, da ga morate posnemati. 7. Ne recite več, da mora Bled postati internacionalen; mi ga ljubimo, dokler je slovenski. 8. Ob nedeljah v cerkev hodite; če se kdo baha, da se leta in leta ni prestopil cerkvenega praga, je to grdo in neumno. 9. Svojega dobrega, za božjo čast vnetega župnika ne smerjajte ne doma, ne po časopisih. 10. Kapelanov ne tožite.

Listek.

Naš prvi policaj.

Spisal I. Kogar.

Bil je naš sosed in klicali so ga za Kralja, to se pravi: sosed naš je še sedaj in tudi Kralj ga še imenujemo.

Ne vem več natanko, kako je že bilo tisti večer, ko je prišel domov doli z onega konca trga, samo toliko mi je še znano, da je prisopihal na vso sapo v sobo, sedel ves onemogel na stol za črvido mizo in gledal debelo svojo ženo...

»Mica!« zavpije slednjič, ko se mu težka sapa nekoliko poleže: »Mica, ali veš, kaj je policaj? Toda, kje bi vedela, ko še nisi bila nikjer izven tehle starih trčih bajt. Viš, jaz pa vem, zato ti tudi povem. Policaji so po mestih in večjih krajih ljudje, ki imajo posebno službo, da varujejo poštene ljudi, da jih kdo ne ukrade. Policaji hodijo noč in dan okrog in gledajo, da se ne krši mir med ljudmi. In tak policaj, Mica, postane tudi jaz!«

Zena Mica je debelo gledala svojega mozička, ker ji je pravil take reči, katerih bi ona niti v »panju ne mogla verjeti.

»Slamorezec neumni!« mu jo zasoli, »kaj ti vse ne pride na misel. Ali si se ga morda spet preveč branil? pri vsem tem pa le preveč globoko potegnili?«

»Nič ga nisem potegnil, kaj bi ga neki, ko mi je rekel sam gospod župan, da vpeljejo tudi v naš trg policaja. Seveda samo jednega, zato bo pa moral biti ta toliko bolj močan. Zato, Mica, pa so odločili mene.«

»Osel ti, ki vse verjameš, kar ti kdo nakvasi. Če vpeljejo res take ljudi, potem bodo že katerega dobili, ki se jim bo znal bolj prilizniti.«

»Nič se jim ne bo nikdo priliznil, ker sem že jaz odločen. Gospod župan menda ne laže.«

Neverjetno je gledala žena moža, ki je imel postati v kratkem tako imenitna oseba v trgu, če je sploh vse res, kar je ravno slisala. Kaj vse ji ni šinilo v tem trenutku v glavo. Njen mož bo ljudi varoval, da jih kdo ne ukrade, tega seveda ni tako dobesedno vzetj, si je mislila, kakor je rekel, ampak to je zato dejal, da

bi si dal že naprej večjo veljavo, vendar kar meni nič, tebi nič to tudi ne bo, če dobi trg za policaja njenega moža, ki se vendar Kralj imenuje in je služil nekdanj cesarja. To jo bodo pa zavidile tiste le sosede klepetove, tale Simnovka, ona-le konjederka in pa doli Ceglarca. Ej, ej, to bodo imele govoriti. Dan za dnem jo bodo vlačile po zobeh, nevoščljive, da niso njihovi mozički postali to, kar je njen. Pa naj le, v pest se jim bo smijala in molčala, ker se ji bo dobro delo, da je bila vzela Kralja za moža.

Pa kaj to, še mnogo drugega ji je hodilo po glavi oni večer, zlasti ko ji je mož povedal, da je čisto gola resnica, kar ji je rekel prej, ko je prihitel vas spehan od župana, da ji oznani čim prej svojo in njeno srečo. Še mnogo drugih mislij ji ni dalo zaspati, toda, teh mi ni hotela nikdar razkriti, da si smo bili najboljši sosedje. Morda so bile previsoke, zato si jih ni upala razkriti? Bog ve!

II.

Kralj, naš sosed je imel torej res postati prvi in jedini trčki policaj.

Toda predno je oblekel novo rdečo obšito uniformo, moral je še prestati marsikaj.

Bil je ta Kralj nekdanj, kakor sem že menda rekel, vojak. Občinski tajnik, go-pod Janex Plevel gori z Nove ceste, je pa tudi nekdanj služil cesarja. Noši je celo po dvoje zvezd na vsaki strani pod vratom. Tisti, ki so se smeli ponasati, da so prav takrat nošli vojaško suknjo, se trčili, da je imel gospod Janex močna prva, a še močnejši glas, zlasti, kadar je vodil svojo četo po onem velikem, z belim peskom posutem dvorišču v vojašnici, in ji komandiral, kakor bi bil sovražnik za petami.

Ta torej je dobil častno nalogo, vzeti Kralja v »premsu« in poskusiti ali zna še vojaške obrate in okrete ali je že pozabil vse kar so mu vliili pri vojakih v glavo.

Kralj je bil poklican tisto popoldne v občinsko pisarno tam v postranski ulici za cerkvijo sv. Ožulita.

Gospod Janex vstane izza pisalne mize, vtakne omočeno držalo za uho in pogleda Kralja, kakor...

kakor . . . bi ga hotel snesti. Kralj se zdrzne in nehoče se vpravna pred Plevelom kakor smreka ob rohu gospa in roke mu omahnejo ob stegnih.

«Ker se mi je reklo, da naj pridem, sem pa prišel.»

«Je se prav, da si prišel; poskusiti te moram najprej, ali si se vse poznal, kar si se naučil pri vojaki, ali se kaj znaš. Veš, kot policaj trki boš moral pač marsikaj po vojaški delati. —»

Če se je mogel izraz gospoda Janeza do sedaj imenovati prijazen, izpremenil se je v tem hipu in postal čisto drugačen.

Iz mirnega občinskega pisarja, ki vodi cel dan le skripajoče pero, postane v trenutku osorni, srepo izoči korporel z dvema zvezdama pod vratom. Nehote mu sežejo roke gori pod nos, razvzlajo brke, da se zdi, kot da so postale še enkrat daljše, jih zopet zasujejo, zasvalkajo, kakor v onih časih, ko je stala pred gospodom Plevelom četa, čakajoč trepetaje ukazov in povelj . . .

«Halt! Acht!» zavpije nad Kraljem v tem hipu, da se razreže strasa, kakor bi tresnilo vanj. Naenkrat se pustari pradenj, glavo po konci, nekoliko nazaj pomaknjeno, oči pa vrte naravnost v strogega komandanta. Gospodu Janezu se bliskale oči od junaštva in poguma in gledale srepo v hodočega policaja, kakor bi ga hotela prodreti.

Kralj je moral salutariti, da ga je reka pošteno bolela, moral je delati obrate in okrete na vse strani, kakor oni možici po strehah, katere obrača veter, in moral je hoditi po prostorni sobi iz kota v kot kar naravnost, kakor mu je bilo ukazano, in naj bi bilo še to ali ono na poti. Dokler mu ni zavpil gospod Plevel: «Halt», moral je marširati, magari naravnost v zid. Seveda kakor pri vojaki.

Mislil da lahko ob kratkem povem, da je bil Kralj ed same vrčine moker kakor miš, če pada v pomijalnik, ko je končal svojo poskušnjo pod strogim občinskim tajnikom. Pa tudi ni nič čudnega, če ga je Plevel vzal v tako trdo šolo, zlasti, če pomislimo, kako vesel je moral biti gospod Janez, da je imel po dolgem, dolgem času zopet priliko poskusiti svoj kričeči glas in svoje vojaške umetnosti. Samo se mu je smijalo, ko je dobil to povelje.

Kralj si je pa mislil, ko je odhajal iz občinske pisarne: «Prepleto, huda je bila ta preskušnja. Niti svojemu največjemu sovražniku bi je ne privoščil. Toda izplača se na le, izplača. Le počakaj, gorje mu, katera zadene moja težka roka, kadar postanem policaj! In postal je takoj drugi dan.

III.

Otroci so zijali odprtih ust, stare matere so migljale s čeljustmi, starci pa so majali z glavami, ko so gledali Kralja, stopajočega po trgu v najnovejši modi policijske uniforme.

Dolge, siroke, ob strani z rudecim robom obsite hlače so opletale krog njega, kakor bi jih veter napi-

haval. Kapa mu je žepela tako nakam visoko gori na glavi, da se je bilo bati, da spleza zdaj pa zdaj po dolgem vratu na tla. Gledal je pa Kralj policaj tako grdo krog sebe, kot bi hotel cel trg in še več snesti. In kaj bi ne! Saj je »čuval poštene ljudi, da bi jih kdo ne ukradel, kakor je trdil ženi za prvi večer, ko je zvedel, da postane policaj.

Dobro sem si ga ogledal tudi jaz, ko sem ga spoznal prvič dolj na križ potu pred gostilno v »Veroni«. Saj mi je tako dobrovoljno svaničlo, prav očetevski namožiknil in hutnil z svojo dolgo sahljo ob peto, ko me je povaril: «Le glejte, da bote dali od zdaj za naprej mir po dnevi in po noči, zlasti v tej »Veroni«, kjer ni med vami mladimi ljudmi pri kazarou vian nikdar miru. Saj veste, dolžnost je dolžnost! —»

Aha, Kralj se je že čutil, da ima oblast!

In kaj bi vi storili na tak lep opomin? Starim, da taisto kot sem jaz. Hvaležno sem se mu zahvalil za dobri svet in mu v imeu vseh tovarišar obljubil, da se bomo ravnali po njem.

Puhvalil pa sem ga tudi ob jednem, kako dobro mu stoji nova uniforma. «Kakor bi Vam bilo vito! —» sem mu namignil.

Čmoknil je z ustmi zadovoljno, popravič kapo in zavlekel obraz, kakor bi hotel reči: «To se razume, saj pa tudi nosi to obleko — Kralj.»

Seveda, rekel pa ni nič, da ne bi kdo mislil, da sam sebe hvali.

Samo tega ne vem in to mi je danes zelo žal, da si nisem takrat tako dobro zapomnil, ali je imel tudi oni krajec mesingastega meseca pod vratom ali ne. Če bi mi bilo dano ugibati, odločil bi se, da ga ni imel in in sicer kratko zato, ker ga ni rabil. Meetni policaji imajo, kakor znano, na onih krajih zapisane svoje številke. No v našem trgu tega ni bilo potreba, ker je bil Kralj tako samo ob sebi umevno jedini varuh miru, drugič je pa že njegov orlovski nos tvoril z ovalnim obrazom in dolgim vratom tako lepo enojko, da si mu že z obraza hral: Kralj je prvi in jedini trki policaj.

IV.

«Kako je, Kralj? ali je dosti nemirov po trgu?

«Oh, ne, gospod župan! Odkar so izročili to službo meni, penehalo je vse razgrajanje in pretepanje in tržani lahko mikno spé, vedoč da akrbna čuje nad njimi oni, kateremu so izročili to težavno službo.»

«Prav tako, prav tako; le dobro se drži svoje službe, pa bo.»

«Seveda se je, bom, zakaj so mi jo pa dali? —»

Razgovor je bil pri kraju in Kralj je salutiral, da bi si kmalu kapo izpodbil z glave.

In Kralj je bil res vesten v svoji službi, nikdo mu ni mogel ničesar očitati. Noben herad ni bil varan pred njim, vsakega tujca je brž poharal po njegovih pravilih in če je nastal kak pretop, pridrl je v vsaj eno na lice mesta, pogledal pa krat krog sebe, vgrabil za ročaj svoje dolge, britke sahlje, ki je bila ostrá, da bi jo lahko v Ljubljano jeznil, zarasal gromonito nad udele-

zenci in predno si se parkrat obrnil, bilo ni nobenega, da bi se tepel.

»Pa sem jih srečno«, si je mislil, brisaje si pot s čela, »hvala Bogu. Nekaj se me pa vendar le boje ti neukrotljivi pijanci!«

Da, pijanci! s temi je imel pravi kriz, slasti ob nedeljah zvečer. Gostiln naš trg nima ravno premalo. V »Veroni«, pri »Lipi«, pri »Sraki« in druge, vse to so gostilne, ki stojé blizu skupaj doli ob kriz-potu, tako da se kričanje in vpitje iz jedne sliši prav v sosednjo. Ni sicer lepo, da naštevam napake in hise našega trga, ki mu niso v nikako čast in ponos, a naj se mi ne zameri, saj vidite, da moram povedati koliko in kakih situacij je imel ubogi Kralj v svoj imenitni službi.

Z navadnimi pivci seveda je že naredil. Stopil je v sobo, ponosno kakor pravi pravecati kralj in začel nekako tako-le:

Jednajst je ura, ali ne veste, da ne smejo biti v našem trgu gostilne dalje odprte? Placati, potem pa domov. Le ubogajte, bote videli, koliko lažje bote jutri vstali. Ti, »Gorenjc«, da veš, pijače jim ne smeš nocoj več dati. Jaz prepovem to ...

In odšli so, hote ali nehote.

Na drugem koncu gostilne, v »gospodski sobi« je bilo zanj preklicano težka stvar. Moj Bog, gosti so bili skoro sami gospodje od sodnije, od davkarije in drugi trški imenitniki. In take ljudi poiti iz gostilne, ki mu lahko škodijo ...! Brr ...!

Počasi je pomolil Kralj v »Veroni« svojo glavo skozi vrata, da se je videla v sobi najprvo njegova kapa, potem je zarozljala njegova dolga sablja in končno se je pojavil v odprtini Kraljev proseči obraz:

»Brez zamere, gospodje, ura je jednajst. Jaz ne vem, ta mežnar, veste tisti debeli Klama, nima ure svetega Ozbaltu nikdar prav uravnane. Zmeraj je prehitra. Toda brez zamere, jednajst je jednajst. Paragraf, paragraf ...!«

»Ah, saj res, paragraf je prišel, paragraf«, in gosti so se zakrohotali na to opombo gosp. sodnega adjunkta Vrabca.

Odšli so pa le.

V.

Dobil bi Gorenjc, krčmar gostilne v »Veroni« gotovo pravico za tisti večer, da bi imel gostilno delj časa odprto, saj jo dobi vsak, če ima kaj več gostov, in če plača županstvu predpisano vsoto; zakaj bi je torej Gorenjc ne dobil, toda mladi lumpaciji so mu odsvetovali.

»Kralj-polica, gori ali doli, naj le pride, trobil bo s nami v jeden rog.«

Bilo je to oni večer, ko se je poslavljajl Ščetinec, trgovski pomočnik pri gospodu Brinju, in odhajajoč k vajakom dajal valete svojim prijateljem v »Veroni«.

Bili so sami mladi ljudje, vroča kri. Živahno veselo se je razvijlo življenje med njimi. Pa kaj bi se ne, ko je plačeval Ščetinec vse kar se je popilo in pojedlo. Ravno do vrha je priklopelo veselje, ko vstopi Kralj pri vratih v sobo in jih ponižno opomni:

»Gospodje, ne zamerite, jednajst je pri svetem Ozbaltu.«

»Jednajst ze? Bezite, bezite, saj ni mogoče. Saj smo šele prišli!«

»Verjemite mi, da je res. Saj veste, da vas težko gonim, pa kar mora biti, mora biti.«

»Pa naj bo no, toliko bote še počakali, da izpraznimo te-le kozarce, ki jih imamo ravno natočene. Vi, Gorenjc, pa zaprite vrata, da ne bo kdo mislil, da ostajamo nalašč čez jednajsto uro.«

Gorenjc je že vedel kako in kaj. Mladi gosti so bili prav v zadnji sobi tam v stranskem oglu in ni bilo prav težko zapreti vse, da se ni na zunaj prav nič videlo in slišalo.

»Bote pa pomagali, gospod (!) Kralj, izprazniti tole, da prej končamo. Saj prepovedal vam menda nihče ni?«

»Kaj bi tisto! Kdo mi bo prepovedal piti seveda v pravi meri, kot se spodobi. Samo misliti pa ni treba, da se dam s tem komu podkupiti; služba je služba in dolžnost tudi.«

Kralj se je vsedel na ogel velike javorjeve mize, pripravljen vedno, da izstopi prvi, ko popiž vino. A tega ni hotelo biti konec. Za njegovim hrbtom ga je nosil krčmar liter za litrom, tako da ga ni moglo zmanjkati.

Kralja se je prijetla smola. Nič več se mu ni mudilo, nič več ni mislil na jednajsto uro, ampak cukal ga je in cukal, da je bilo veselje.

Saj ga pa tudi že dolgo ni.

»Kako težko je« si je mislil že pogosto in pogosto sedaj v novi službi, »za nas predpostavljene, da ne smemo niti onega uživati kar imamo, da ne bi davjali s tem pohujšanja.«

Kako visoko kaj ne? Eh, Kralj je Kralj.

Ura za uro je potekala. Neprodinra tema je začela izginjati in tam izza vzhodnih gora je začela rdeti zlata zora, ko so se poslavljajl pozni pivci od postrežljivega Gorenjca v »Veroni«.

Trdo je stopal Kralj in držal krčevito za svojo dolgo sabljo, ko jo je mahal po stranski ulici proti domu. Zimski mraz mu je silil prav do kostij, a tega ni čutil, ker so mu po glavi rojile druge misli.

»Presneto, nocojšnja noč je pa hitro minila, in tudi prepira ni bilo nobenega!« govoril je sam s seboj.

Seveda ga ni bilo, zviti volk ti, ko si sedel celo noč v zaprti sobi gostilniški in... in... nočem dalje govoriti, da te ne izdam komu. Lahka taka služba!

Gori na nebu, nekako na sredi svoda je čepel veliki krajec meseca in gledal tako otožno doli na zemljo, kot bi mu kdo svetlobo to noč ukradel. Kralj se je ves tresel mraza, ko je priklovratil domov in že na pragu je rezal nad svojo ženo:

»Mica, Mica, kaj takega pa se ne! Ti ne veš, tako je mraz zunaj, da je luna primrznila na nebo. Če ne verjameš le pojdi gledat, da ne more za gore. Tudi jaz se ves tresem...«

»Seveda se ves treseš, kaj bi se ne, ko si pijan. Le poglej, saj komaj na nogah stojis.«

•Kaj bom gledal, saj čutim, da komaj stojimo, ker se me je lotila taka huda mrazica. Nič ne vem kako je to.»

•Boš že vedel kako, kadar se prespis. Oh, ljubi Bog! Pijanec je pijanec, deni ga kamor hočeš. Še službo si bo napravil, če bo tako delal.

Vaak pazi nanj, ker mu vse zavida. Oh saj pravim no.»

Zena je še robantila in robantila nad njim ker se je bala, da ga je kdo videl in naznanil.

No bilo je dobro. Kralj je prišel neopažen domov. Za drugič se je pa varoval, da ni spet sedel v kaki go-

stilni za mizni ogel in ostal tam celo noč, zjutraj pa mislil, da je mesec primrznil na nebo...

Dolgo je opravljaj Kralj svojo službo, dolgo, da je že popolnem osivel v njej. Slednjič je pa le videl, da ji ni več kos.

Dobili so drugega, mlajšega. Kadar ga je videl stari Kralj, hodeč ob svoji krivki po trgu, vselej ga je ustavil, ga izpraševal, kako in kaj ali pa mu je dajal raznih svetov, kako naj dela v tem ali onem slučaju. In kadar sta se ločila vselej je otožno mrmral:

•Da, da, nekda, ko smo bili še mi...« Drugi glasovi so se mu porazgubili v dolgi, sivi bradi.

Razgled po Slovenskem.

Za generalnega vikarja je presvedel knez in škof ljubljanski imenoval kanonika in dosedanjega ruestnega župnika gospoda J. n. Flisa, katerega po potrebi namestuje prelat Kulavica. Za stolnega župnika je imenovan kanonik Jos. Erker; za dekana ljubljanske dekanije je imenovan kanonik Sušnik.

Kanonično vmeščani so bili: dne 14. junija gospod Josip Lavrič na župnijo Logatec, dne 30. junija gospod Francišek Gornik, dosedaj župnik v Nevljah na župnijo Postojino, dne 4. julija pa gospod Leopold Rihar, dosedaj župnik na Goržu na župnijo Nevlje. — Č. g. Jernej Primožič, ekspozit na Vrabcah je je dobil župnijo Goriče.

Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji. Presveščena sta č. gg. kapelana: Josip Cegnar, kapelan v Moravčah, kot beneficijant na Vrhpolje; Francišek Zuzek iz Preddvora v Moravče. Čast. gospod Gustav Schiffner, župnik pri sv. Joštu je dobil župnijo Borovnico. — Č. g. Jos. Kržišnik, semenški duhoven je nastavljen za kapelana v Crnem Vrh nad Idrijo.

Birma v ljubljanski škofiji. Presvetli knez in škof so delili sakrament sv. birme dne 3. julija v Begunjah, dne 5. julija v Mošnjah. Dne 10. julija boče birma v Novem mestu, 31. julija v Trzinu, 16. avgusta na Dobravi pri Kropi, 17. avgusta v Kamni gorici. V Kranji, Predoslji, Velesovem in v nekaterih drugih župnijah kranjske dekanije, bo birmovanje meseca oktobra.

Novi maše bodo imeli v naši škofiji letos naslednji častiti gospodje: iz četrtega leta: Azman Andrej dne 31. julija v Krópi; Berlan E. Ant. dne 31. julija v Ljubljani v cerkvi presvetega Srca Jez; Čemažar Francišek dne 24. julija v Ljubljani pri sv. Jakobu; Hartman Josip, dne 31. julija v Stari Loki; Jane Ivan 24. julija v Ljubljani pri sv. Petru; Knific Ivan dne 31. julija v Smledniku; Kral Adolf dne 24. julija v Ljubljani pri č. oo. franciskanih; Lovretič Jakob dne 7. avgusta v Starem Trgu pri Poljanah; Podobnik Alojzij 31. julija v Zatičini; Zore Iv. Ev. dne 31. julija v Trebelnem. Iz tretjega leta: Abram Anton dne 31. julija v

Košani; Brajec J. dne 20. julija v Ljubljani pri č. gg. uršulinkah; Bukowitz Henrik 24. julija pri č. gg. uršulinkah; Kleindienst Jakob dne 7. avgusta na Brezjah; Koritnik Anton dne 31. julija v Polhovem Gradcu; Petrič Ivan dne 14. avgusta v Cerkljah pri Kranju; Potokar Josip dne 7. avgusta v Zatičini; Ratajec Anton dne 7. avgusta na Bučki; Watzl Francišek 31. julija v Ljubljani pri č. gg. uršulinkah; Zore Anton 31. julija v Sp. Tuhinju; Zust Jakob dne 31. julija v Štangi. — P. Aleksander Vavpotič iz reda sv. Franciška 24. julija v Ljubljani pri č. oo. franciskanih.

Novi maše je daroval dne 5. junija v St. Cloudu v Severni Ameriki č. g. Ivan Seliškar, stricnik mil. g. škofa Trobca.

Novi grobovi. Dne 14. maja je umrl v Kansasu v Itri župnik, dekan in častni kanonik Peter Studena, starešina med istrskimi duhovniki. — Dne 14. junija je umrl v Koprivi na Krasu č. g. Peter Mach, ekspozit. Bil je rodom Čeh in obče spoštovan. — Dne 1. julija je umrl v Leonišču v Ljubljani po dolgi, zelo mučni bolezni č. g. Francišek Gregori, župni upravitelj v Zatičini. Truplo so prepeljali v Zatičino, kjer je bilo dne 8. julija položeno k zadnjemu požitku. Naj v miru počiva!

Stoletnica rojstva pesnika Koseskega se bo obhajala dne 14. avgusta v rodni vasi pesnikovi, v Spodnjih Kosezih, župnije moravske. Ta dan bo ondi slovesno cerkveno opravilo ob 10 uri dopoldne, potem slavnostni govor in odkritje spominske plošče, vzdane v rodni dom Koseskega! Po slavnosti bo banket in popoldne ljudska veselica. Vsi rodoljubni Slovenci in vsi lasti narodna društva se vabijo na to slavlje Koseskega.

Zlatomašnik kanonik Andrej Zamejlic. Dne 5. t. m. je obhajal svojo zlatu mašo pred. gosp. stolni kanonik ljubljanski Andrej Zamejlic — v polnem zdravju in še vedno neumorno delaven. Vrine blagega zlatomašnika so svetu znane. On je pomagal pokojnemu Jeranu kot sotrudnik in sovrednik pri »Zgodnji Danici« pri njenem začetku ter bil vedno delaven na polji nabornega

slovesna. Njegove plemenito srce, njegova radodarna roka sta znana vsem, zlasti premnogim onim, katerim je vajdar z ljubeznjivim srcem v potrebi hitel na pomoč. Vedno zlatemu mašniku, kateremu je Bog naklonil milost, da je dozivel tudi čast zlatomašnika, iskreno čestitamo, želeč mu, da ga Bog ohrani skofiji in revežem še mnogo let v najboljšem zdravju. — Z njim vred sti obhajata zlato mašo tudi vpokojeni župnik gosp. Jož. Jereb in ekspozit gosp. Andrej Sitar. Vsem naše iskrene čestitke!

Grözna nesreča bi se bila dne 23. junija lahko pripetila na borovniškem mostu, ko je po 6. uri pridrdal brzovlak z Dunaja, kateremu se pa ni umaknil malo pred njim iz Ljubljane došli tovorni vlak Brzovlak bi se bil moral ustaviti pri nameščenem znamenju, a se ni iz dosedaj neznanega varoka, marveč je s vso silo drdral proti kolodvoru. V tem hipu je skočil čuvaj Andrej Poglej z umikajočega se tovornega vlaka ter hitel kar se je dalo z zastavico proti besnemu vlaku. K sredi ga je strojevodja pravočasno opazil ter ustavil vlak na mestu, kjer si se bila brezdomno pripetila grözna nesreča. Vlaka sta sicer trčila skupaj, toda le stroj brzovlaka je neznatno poškodovan, tako da je lahko kmalu na to oddrdal proti Trstu.

Iz Žirov se nam piše: Vsak dan slabše in hujše za nas! Tako že 14 tet prosimo za čisto, a stvar se ne gane. Istotako že mnogo let prosimo, naj bi se uredila voda, ki nam dela toliko škode. A vse brez uspeha. Slišimo obete in obljube, a pri teh ostane. V noči od 14. na 16. dan junija nam je voda zopet naredila mnogo škode. Nanesla je blata in peska na travnike. Kaj naj počnemo? Ali naj s peskom in kamenjem krmimo svojo živino? Kje naj dobimo denar za vedno rastoče davke in priklade? Čujte vendar naše prošnje gosp. v Ljubljani!

Iz Št. Vid pri Zatičini. Letošnje leto je izvanredno nemirno. Binkoštno soboto zvečer ob pol 7. uri čutili smo tukaj močan navpičen potresni sunljaj. Tudi oblaki nam ne prizanašajo. Dne 9 junija je treščilo zaporedoma v dva kozolca, od katerega je jeden pogorel. V praznik presv. Rešnjega Telesa je strela zopet dvakrat udarila v drevesa, hvala Bogu, brez škode. V soboto 11. junija pa je treščilo v zvonik podružnice v Št. Pavlu. Strela se je v cerkvi razdelila na dve strani. Zvonik je precej močno poškodovan, v cerkvi ni škode. Tudi de-

zevje je pretilo napraviti veliko škode. Voda je naraščala in poblatila več travnikov, da prva košnja ni bila posebno dobra.

Promoviran je bil dne 22. junija č. g. dr. Mihael Opek doktorjem bogoslovja na gregorijanski univerzi v Rimu. S tem je dokončal sedemletne rimske studije ter se sredi meseca julija povrne v domovino. Častitamo mlademu rojaku na lepih uspehih ter mu želimo junškega zdravja, da bo veselo svidenje na rodni zemlji! — Dne 18. julija bode po starem običaju obnovil novo mašo v rojstnem kraju na Vrhniki.

Iz Št. Jerneja. V noči od 15. na 16. junija se je zgodila na tukajšnji pošti velika tatvina. Ukradenih je z blagajnico vred v gotovini blizu 400 gld., vsa priporočena pisma, vsi žrebi, vse znamke in poštne vrednotnice in samokres. — Skupne škode je čez 700 gld. Posojilnice, ki je v isti hiši na drugi strani veže, se do zdaj še neznani tat ni upal lotiti. Ravno to noč so hoteli tudi še v neki drugi kmetaki hiši v naši pokrásti, najbrže žito, kar se jim pa ni posrečilo, ker so bili pravočasno odpodeni. Večkrat že se je vsled resnične potrebe prosilo za žandarmerijsko postajo v našem kraju, a vedno zastoj. Naj bi vendar zdaj poklicana oblast ugodila naši opravičeni prošnji, ker sicer smo še nadalje izročeni milosti in nemilosti dolgotrajnih uzmovitev. — A zgoraj omenjeni tat se je že skesal in v noči od 19. na 20. jan. skrivaj prinesel nazaj poštne vrednotnice v vrednostni okoli 200 gld. A neutrudljivemu prizadevanju orožnikov se je naposled vendar le posrečilo, zaslediti in vjeti tukajšnjega poštnega tatu, ki je farni domačin. Nasli pa niso pri njem na domu le na pošti ukradene svote denarja, kateri je manjkalo okoli 50 gld., ampak tudi mnogo drugega ukradenega blaga: strojenih koz, masti, žita i. dr. Bl je torej zelo nevaren in, kakor je hišna preiskava pokazala, prekan uzmovič, ki je doprinesel mnogo večjih in manjših tatvin, katere sam priznava. Pravica kateri je prišel v roke, mu bo pač odmerila zaslužen kaznen.

Zlato mašo bo slovesno obhajal prihodajo nedeljo, dne 10. julija, na Uncu pri Raketu čast. g. Fr. Klemenec, tamošnji župnik. Farani se pripravljajo ta dan kar najhujajše praznovati ter pokazati svojemu dušnemu pastirju spoštovanje in ljubezen. Naj čvrsta pivaka grča vstraja še dalje!

Domači pravdnik.

Nekaj o novem pravdnem redu.

(Dalje.)

Kdo more zastopati stranko pred sodiščem?

V pravnih predmetih in okrožnih sodišcih mora imeti tožnik in toženec odvetnike. Samo v

zakonskih zadevah tega ni treba. Pred okrajnimi sodišči sme zastopati stranko v zadevah radi ne več kot 500 gl. vsaka svojepravna oseba moškega spola, katere se mora izkazati s pooblastilom, kjer mora biti natanko navedeno, na katero zadevo se razteza zastopstvo. Da se pa stranke varujejo škode, izključeni so od zastopstva zakoniti pisarji.

Kavcija ali varščina za pravdne stroške.

Tako varščino, katero ima položiti za slučaj, da bi izgubil pravdo, zamore zahtevati toženi samo pri prvem naroku in samo od tožnika, kateri je inozemec (tujec) in nima v Avstriji nepremakljivega premoženja.

Pravica revnih.

Kdor, bodisi tožnik ali toženec, ni v stanu zalagati uradne stroške, prosi naj pri sodišču, kjer teče pravda, ali pa pri okrajnem sodišču svojega rednega bivališča pisмено ali ustmeno, da se mu dovoli pravica revnih. Priložiti mora od občinskega predstojništva izdano spričevalo, v katerem so natanko nakazani do-

hodki prosnika in navedene osebe, katere mora preživljati s temi dohodki.

Pravica revnih obseza sledeče dobrote:

1. Začasno oproščevanje od kolekov in drugih pristojbin.
 2. Oproščenje od polozitve kavoje za stroške pravde.
 3. Priskrbovanje odvetaika, ako postava zahteva v dotičnem slučaju zastopstvo po odvetaiku.
 4. V slučaju, kjer postava ne zahteva odvetaika, priskrbovanje zastopnika, ako je sodnija, kjer se mora pravdati stranka, izven bivališča ubožne stranke.
- Prihodnje spregovorimo o tem, kako treba sestavljati tožbe.

Raznoterosti.

(Testament obešenca.) Večer pred svojo smrtjo na vislicah 1897 je napisal morilec Hohe naslednjo oporoko: Če premišljam, kaj me je dovedlo do tega, da sem postal morilec, moram odgovoriti: Zganje. Moj oče je bil pijanec in je zmrznil pijan v snegu. Ko sem nehal hoditi v šolo, šel sem k zidarjem in pil sem, kakor vsi drugi, zganje. Kolikor več sem zaslužil, toliko več sem zapil. Veselje do dela me je zapuščalo. Večkrat sem bil zaprt, a vedno sem zopet začel piti, ko sem prišel iz zapora. Naposled nisem nič več delal, in preživljati me je morala žena. Zadovoljen sem bil, da mi je dajala denar za zganje; če mi ga ni dala, sem jo tepel. Zganje je mi bilo v mislih, ko sem šel spat in ko sem se vzbudil. Koliko hudobij in grdobij sem storil! Slednjič sem se svojo ženo ubil. To je zadnji ud verige mojih pregreh. Jutri bom zadostil pravici. Zaslužil sem smrt; umrjem skesan in vdan v voljo božjo. A predno umerjem, pošljam še to svarilo med svet. Obrnite se od pota pijanosti na pravo pot vsi, ki ste vdani zganju. Moj zgled vam kaže, kam pripelje ta nesrečna pijača.

(Pojasnile.) »Zakaj ima baron M. tri redove?« »Čisto jasno! Tretjega je dobil, ker je že dva imel; drugega so mu dali, ker je že jednega imel, in prvega, ker se ni imel nobenega.«

(Koliko se popije v Nemčiji.) Na leto se popije 687 milijonov litrov zganja, piva 5550 mil. litrov, in vina 322 milj. litrov. Na osebo pride v enem letu 13 litrov zganja, 107 litrov piva in vina 6 in pol litrov. Pri nas so pač razmere jednake, le malo več vina spijemo in manj piva, zganja pa preje več nego manj.

(Sv. Anton Pad. ogerski posestnik.) V Miskolču na Ogerskem je obljubila bogata vdova, da bo podarila sv. Antonu Pad. svoj najlepši vinograd, ako ji ozdravi mogočni čudodelnik jedinega sina. Sv. Anton jo je uslišal in vrla žena je že vpisala v zemljiško knjigo oni vinograd za kruhe svetega Antona. Bog daj kaj posnemovalcev!

(Visoka starost.) V Cikago (Amerika) je umrl pred kratkim starček, rojen Poljak, star 115 let. Njegova druga žena je stara 88 let, in »dete« iz prvega zakona ima 92 let. Ime mu je bilo Adam Adamek. Rojen je bil l. 1783.

(Zajec z osmimi nogami.) V Stoningu na Nizje-avstrijskem je našla neka kmetica čudnega zajca, starega okoli 3 tedne. Imel je 8 nog, 3 ušesa in 2 repa. Bil je vže mrtev; najbrže je poginil lakote.

(Kakšna bo socijalnodemokratska država?) Voditelj nemških socialistov, Libknecht, piše v listu »Kozmopolis« sledeče: »Zginile bodo vojašnice; kajti vojakov ne bomo imeli. Zginile bodo tudi ječe, ker ne bo več hudodelcev; zginila bodo sodnijska poslopja, ker pravd bo prav malo. Zginila bodo — radi lepote — velikan-ska poslopja, s katerim se hoče dandanes dokazovati, da je razven materije še jeden boljši svet nad zvezdami. S temi besedami mi-li Libknecht cerkve.« In sedaj naj še pravijo in trobijo demokratje, da jim je vera privatna stvar, ko vendar dajo pri vsaki priliki duška svojemu sovraštvu do katoliške vere. Da v prihodnji soc. demokratski državi ne bo nič hudodelcev, verjemi kdor more; sedanji soc. demokratje so vsem preje podobni nego angeljem — in angeli bi morali biti, če ne bode nobenega hudodelca med njimi. Znamenja kažejo ravno nasprotno. Pomilovanja so vredni zaslepljenci, ki trobijo v njihov rog. Kaj vse morajo verjeti!

(Klobuk ga je rešil smrti.) Kmet gre ob nevihti stat pod široko drevo. Kar potegne veter in mu odnese klobuk. Kmetič skoči za klobukom. Komaj se oddalji kakih 20 korakov od drevesa, udari strela v drevo, pod katerim je še pred malo trenotki stal. Prav gotovo bi ga bila strela ubila, če bi bil ostal pod drevesom. Tako mu je klobuk rešil življenje.

(Strašanska lahkomišljenost.) V neko gostilno pride nek kočijaž in zahteva zganje. Ostirjev pomočnik mu pa naliže karbola, rekoč: »Bomo videli, kakšen obraz bo naredil.« Kočijaž prime kozarec in ga popije. Kar na-

enkrat zavpije in pade okoli. Noben zdravnik mu ni mogel pomagati in mladi mož je umrl v strašnih bolečinah v kratkem času. Oštirjevega pomočnika so zaprli.

(Odstavljen minister.) Sijamski kralj Kula-longkorn je odslovil svojega ministra Čav Plej Rekse radi zane-marjanja dolžnostij. Odslovno pismo se glasi: »Moj minister Čav Plej Reks mora zapustiti svojo službo, in oddati vse redove in častna znamenja. Da se mu ohrani zdravje, mora dati brado obriti. Sedem dni potem mora začeti kositi seno za svete slone (katere v Sijamu po božje časté), in to opravilo mu ostane do smrti.« O pokojnini ni ne duba ne sluha. Dobro bi bilo, če bi tudi pri nas posnemali kralja Kula-longkorna.

(Takele delaj!) Pošten, krščansk mož je ležal na smrtni posteli. Svojemu sinu je izročil poleg mnogo dobrih nauk tudi zapečateno skatljico rekoč: »To le spravi, in le tedaj odpri, kadar boš v stiskah in teža-

vah. Gotovo ti bo pomagalo.« Več let je preteklo, ne da bi imel sin vzrok, odpreti skatljico; godilo se mu je dobro. A slednjič so ga začele obiskovati nadloge, in odprl je skatljico. Kako se začudi, ko najde v nji samo dva lepa, majhna lesena križca. Jedn je bil malo daljši kot drugi. Na prvem daljšem je bilo zapisano: »Božja volja«, na krajšem: »Lastna volja.« Zraven je bil listič, na katerega je pobožni oče zapisal te besede: »Če položiš svojo voljo čez voljo božjo, imaš križ. Če pa denes svojo voljo pod božjo voljo, nimaš nobenega križa.« In res, vdanost v voljo božjo naredi v nas sveto potrpežljivost in veselo srce v nesreči in nadlogi, zraven pa še zasluženje za nebese. Godrojanje in tožbe v stiskah in težavah nam naredé, da veliko težje prenašamo, kar nam pošlje dobrotljiva roka božja, in zraven si še nič ne pridobimo za nebese.

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 21. julija 1898 zvečer.

Loterijske srečke.

Današ, 25. junija:	67,	20,	47,	63	1.
Line, 2. julija:	76,	71,	46	29,	87
Trst, 2. julija:	27,	25	18,	16	34.
Gradee, 25. junija:	19,	56,	47	26	30

Tržne cene v Ljubljani.

6. julija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st. . .	11 50	Špeh, povojen, kgr.	72
Rež, » . . .	9 —	Surovo maslo, »	85
Ječmen, » . . .	8 20	Jajce, jedno . . .	24
Oves, » . . .	8 20	Mleko, liter . . .	10
Ajda, » . . .	9 50	Goveje meso kgr.	64
Proso, » . . .	7 50	Telečje » . . .	58
Koruza, » . . .	6 50	Svinjsko » . . .	70
Krompir, » . . .	3 50	Koštrunovo » . . .	38
Leča hktl. . . .	14 —	Pišanec	40
Grah, » . . .	12 —	Golob	17
Fižol, » . . .	12 —	Seno, 100 kgr. . .	1 78
Maslo kgr. . . .	94	Slama, » . . .	1 50
Mast, » . . .	74	Drva trda, 4 kub. mtr.	6 40
Špeh, svež » . .	68	» mehka . . .	4 40

Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

312 3 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovaljno

koncesijonovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani, Marije Terezije cesta šte. 4,
pritličje na levo. 362 25—6

Franc Detter

Ljubljana, Stari trg št. 1.

Prva in najstarejša tovarniška zaloga šivalnih in
poljedelskih strojev na Kranjskem

Najnovjše! priporoča Najnovjše!

mlatilnice

z ležiščem s kroglijami (Kugellager).

Kdor toraj namerava kupiti mlatilni ali kateri drugi kmetijski stroj, naj se zaupljivo obrne na zgoraj navedeno tvrdko, katera edina na Kranjskem ima razun družih kmetijskih strojev tudi najboljše mlatilnice v zalogi, katere imajo ležišča s kroglijami (Kugellager), enako biciklom. To je zelo praktična in koristna novost, katera omogoči, da se stroj 40% lažje goni kakor doslej.

Ako se je popreje moral stroj s štirimi ali tremi možmi goniti, zadostujeta sedaj samo dva, oziroma jeden mož. Ti stroji so toraj neverjetno lahko goniti, zelo trpežni in, primeroma njih zmoglosti, ceni.

Kroglice v ležiščih so iz najfinjšega angleškega litega jekla (Gussstahl) in brezpogojno trpežne. Ako bi se ležišče (Lager) sčasoma obrabilo, zamore se za majhen denar nove dobiti in stroj deluje zopet kakor nov.

Ob enem priporočam na izber svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za domačo in obrtniško rabo, 10% ceneje kakor drugje.

Odličnim spoštovanjem

328 4—1

Franc Detter.

Ceniki in pojasnila dobiva se zastoj in poštno preste.

Prodám po nizki ceni ali dām v najem

hišo št. 20 v Stanečah

pri Šent-Vidu nad Ljubljano. Zraven hiše je travnik in sadni vrt.

Priporočam v obilni obisk svojo **kafetarijo** v Ljubljani, Slonove ulice št. 5, prej »pri Katerci«.

181 2—1

387 (4-3)

Zastonj

319 (12-3)

šivalni stroji

nikjer ne dobivajo!

Velika zaloga
biokljev in
poljedelskih
strojev!

Kdor pa hoče kupiti iz-
vrsten in trpežen šivalni
stroj za 5% ceneje kakor kje
drugi, ta naj se zaupno obrne
na prvo in najstarejšo tovarniško
zalogo šivalnih in poljedelskih
strojev na Kranjskem

5%
ceneje kakor kje
drugi.

Franc Detter

Ljubljana, Stari trg

št. 1.

Pozor!

Trdka vsprejema
pod dobrimi pogoji potovalce
in zastopnike za deželo.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

C. Klemt,

tovarna za polkna,

Brúnov na Češkem

priporoča svoja
izvirna, šestkrat
odlikovana

polkna
in lesena za-
grinjala na
valjcih.

Cenik brezplačno.
Agentje za razprodajanje
pri privatnikih se vsprejemajo.
307 5-5

100 do 300 gl.

na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsed
bres izgube, ako hoče pro-
dajati postavne depuščene
srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludevika
Oesterreicher, Budapest VII,
Deutschergasse 8. 267 10-3
353 10-6

Najboljši stroji!
Najnižje cene!

Velika razstava

poljedelskih strojev

vedno čez 200 komadov na razpolago

pri

Karolu Kavšek, Ljubljana

Nobenih agentov,
le skladišče:

Ker se približuje čas za mlatiti, opozarjam vse poljedelce, kateri si hočejo eno izvrstno in lahke tekoče mlatilnice napraviti, na moj najnovejši stroj, takozvani „Ljubljana“ 230 1-1

Taista ima samo dva kolesa, skozi to teče prav lahko in je nemogoče, da bi se pri taisti kaj polomilo, zategadel ima tudi prednost pred prehlajenimi mlatilnicami s krogli, ker to mlatilnico ne more eden sam človek goniti kakor govorijo in tudi je potreba vselej enega ključarja zraven, da jo popravlja, kar pri mojem novem mlatilnem stroju „Ljubljana“ nikdar ni.

Jaz prodajam mlatilnice „Ljubljana“ za na roko in gepelj in tudi s tresalnikom, s katerim se trije ljudje prihranijo.

Posebno opozarjam tudi na mojo veliko zalogo raznovrstnih gepeljnov (vrtil) slamerznice, trijerjev za žito čistit, strojev za detelje mlatiti, kateri se dajo na vsako mlatilnico napraviti in se z njimi detelja na enkrat čisto omlati.

Vsekdo naj se o tem pri meni osebno prepriča, prej nego od drugega slabe stroje kupi.

P. n. ker se je že večkrat zgodilo, da so se okoli se klatujoči in nepošteni agentje izdali za moje zastopnike in s tem kupce, kateri zahtevajo le moje znane najboljše stroje, opeharili večkrat s slabimi tujimi stroji, svarim vsakogar pred njimi, ker jaz nimam nobenega agenta, prosim naročila pošiljati le naravnost name ali pa na gosp. Frana Zemana, vodjo zalogo.

Dobrim posestnikom dajo se stroji tudi na obroke!

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno
opeko za zid ponujata po znatno znižani ceni

Knez & Supančič 294 7

tovarna za opeko v Ljubljani.

Razpisana in nastopiti je

služba orgljavea in cerkvenika

do sv. Mihaela. — Oglasila do 20. julija
1898. pri župnem uradu na Homou, pošta
Radomlje pri Kamniku. 328 (1-1)

Ivan Kordik

v Ljubljani,

Prešernove (Slonove) ulice 10-14.

priporoča svojo zalogo raznih galanterijskih izdelkov in drob-
nine na drobno in za gospode trgovce na debelo. 320 3

Potrebščin za krojače, sedlarje, šivilje, čevljarje in trafikante.

Za gostilničarje: Žlice, vilice in nože z lesenimi, koščenimi in

z alpaka-držaji. — Zunanja narečila se točno in po nizkih cenah zvrše.

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin
napravljen likér 273 10

„Triglav“

J. Klaner-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za želodec je ta izginjina vsega priporočevanja vredna. Kot krepačno pijačo naj bi imeli ta likér v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. M. Leustek in Ubald p. Trakcozy, kakor tudi večinoma pri vseh prodajalcih delikates in v specerijah. 25—25 99

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prmi sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki, je jako koristno za naraščanje krvi, raztopljive fosforne-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo naraščanje kostij. 725 20—20

Cena steklenici je 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katere znamenja naj se blagovoli paziti.

239 13 Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v koroških.

Sidro Liniment. Capsici compos.

231 17 iz lekarn Richter-jeve v Pragi

priznane izvrstne bolečine olajšujoče mazilo je dobilo posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gl. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 707 39—39

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri sitem levu v Pragi.

Preselitev!

Podpisani priporočam svojo

dobro znano prodajalnico

razne lepe bombaževine in volne; nogovio in drugih mnogovrstnih reči te vrste. 418 1

Tomaž Lucin

prej v baraki za Škofljo, sedaj na Sv. Petra cesti št. 24, nasproti hiši „pri mlinskem kamnu“.

323 13—2 Slovenci in Slovenke!

Prava kava

družbe sv. Cirila in Metoda,

katero dobite v vsaki prodajalnici, dá najboljši ukus in lepo barvo črni ali mlečni kavi, ako jo k isti rabite; torej zahtevajte le povsod to izborno domačo kavo.

Glavni zalagatelj Ivan Jebačič, Ljubljana.

